

W hołdzie bohaterom

Uczestnicy I wojny światowej z Tarnogóry w powiecie leżajskim po 100 latach doczekali się należnego im upamiętnienia. 21 czerwca w tej miejscowości poświęcono Plac Pamięci, odsłonięto też kamień z nazwiskami bohaterów walk o niepodległą ojczyznę. Z inicjatywą budowy placu wyszedł Edward Kak – prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Tarnogóry.

Uroczystości rozpoczęła msza w kościele parafialnym odprawiona przez ks. proboszcza Mariana Cieliczkę. Po nabożeństwie prezes Kak przybliżył dramatyczną historię wsi. – W nocy z 16 na 17 czerwca 1915 roku Rosjanie wycofali się z Tarnogóry i nastąpiła cisza – złowroga cisza. W miejscu, gdzie jeszcze na początku maja 1915 roku stały zabudowania Tarnogóry, widać było jedynie zgliszcza. Na 123 gospodarstwa ocalało od 8 do 12 domów. Mieszkańcy wsi z dobytkiem ukrywali się w pobliskich lasach, wioskach. Do wsi, a właściwie tego co pozostało, zaglądali ukradkiem, bali się, aby czasami nie być posądzonym o szpiegostwo. Setki zabitych żołnierzy zalegały po polach, łąkach i lasach – mówił do zebranych.

I wojna światowa była konfliktem, w którym niejednokrotnie Polak strzelał do Polaka. Wielu poborowych z Tarnogóry dostało się do niewoli, kilku zginęło i nie wró-

Historię dramatycznych walk w Tarnogórze i okolicy przybliżył zabranym Edward Kak (drugi od prawej)

ciło do domu. Niestety pamięć o ich bohaterstwie zanikła, przykryła je II wojna światowa, czasy komunizmu. – Dlatego dziś spłacamy dług naszym poprzednikom sprzed 100 lat. Na tym kamieniu wyryte są nazwiska 53 poborowych z Tarnogóry, uczestników I wojny światowej. Udało się do tych nazwisk dotrzeć dzięki pomocy ro-

dzin, autentycznych listów sprzed 100 lat, wykazu sporządzonego przez śp. Bronisława Smołę, który liczył 30 nazwisk, a także listy sporządzonej przez pana Czesława Rychlaka. Zwracam się do rodzin o zgłaszanie dodatkowych nazwisk, bo przecież poborowych z Tarnogóry było wiele więcej – mówił prezes. – Przepraszamy, że

nie pamiętaliśmy o was tak długo, ale dziś, 21 czerwca 2015 roku, w setną rocznicę wydarzeń sprzed stu lat, spłacamy swój dług i odsłaniamy ten pomnik – dodał. Po tych słowach kamień został odsłonięty i poświęcony.

Uroczystości zakończyło złożenie wieńców przy pomniku przez przedstawicieli rady sołectkiej wsi

Kamień pamięci

Tarnogóra, burmistrza Jerzego Paula i senator Janinę Sagatowską oraz przedstawicieli kultury z Nowej Sarzyny – Grażynę Wadas i Bogusława Rupa. Po części oficjalnej wszyscy mieszkańcy i goście mogli zobaczyć w Szkole Podstawowej okolicznościową wystawę. Z okazji setnej rocznicy wydarzeń mających miejsce w Tarnogórze i okolicach powstało także opracowanie autorstwa Piotra Kaka „Popioły wojny 1914–1915”, z którym można się zapoznać na stronie internetowej Stowarzyszenia Przyjaciół Tarnogóry.

Plac Pamięci powstał na działce gminnej, w miejscu dawnej kuźni przy drodze potocznie zwanej „Zastodolną”. Środki na jego utworzenie, w wysokości blisko 5 tysięcy złotych, pozyskano z projektu „Fundusz Inicjatyw Obywatelskich – Podkarpackie Inicjatywy Lokalne 2015”.

Regina Duch